

Czas jest nie tylko jednym z kluczowych zasobów, którymi dysponują ludzie, ale również istotną zmienną w analizie kosztów i korzyści wykorzystywaną w trakcie projektowania polityki publicznej. Zwłaszcza w kontekście polityki transportowej, kulturalnej czy rynku pracy. Zrozumienie różnic w wycenie czasu pomiędzy różnymi grupami społecznymi może pomóc w opracowaniu bardziej efektywnych i dopasowanych do potrzeb polityki publicznej (np. dla osób na różnym poziomie dochodów, w różnym wieku itd.).

W raporcie Polskiego Instytutu Ekonomicznego czytamy, że czas można mierzyć wykorzystując „eksperymentalną wycenę” subiektywnych doświadczeń ludzi. W Wielkiej Brytanii w badaniu przeprowadzonym w latach 2010-2017 wśród 30 936 zaangażowanych respondentów badacze, dzięki aplikacji na smartfony, wysyłali im losowe powiadomienia z pytaniem o samopoczucie, lokalizację, towarzystwo i aktualnie wykonywaną czynność. Dzięki temu podejściu udało się zebrać ponad 2,2 mln unikatowych danych dla ponad 40 różnych aktywności dnia codziennego. Zbiór ten posłużył do zidentyfikowania poziomu subiektywnego poczucia dobrobytu, związanego z konkretną aktywnością, który z kolei w następnym kroku, przy użyciu narzędzi statystycznych, został wyceniony w funtach brytyjskich (GBP), dzięki czemu uzyskano wycenę wartości czasu (VoT).

Wyniki badania ujawniają pozytywne, jak i negatywne aspekty wyceny oraz skutki wpływu różnych aktywności na subiektywne poczucie dobrobytu. Dla przykładu, spędzenie 60 minut w korkach jest wyceniane na -17,20 GBP. Ujemny znak wskazuje, że ludzie byliby szczęśliwsi robiąc coś innego, a wartość wyrażona w GBP, że osoba, która utknęła w korku musiałaby otrzymać rekompensatę w tej wysokości, aby osiągnąć ten sam poziom szczęścia co osoba, która korków uniknęła. W ten sposób wyceniono 41 czynności dnia codziennego i zyskano wiedzę o ich wpływie na dobrostan ludzi i postrzeganie przez nich czasu.

Eksperti twierdzą że wiedząc, jak ludzie wyceniają swój czas pracy w domu, można próbować szacować wartość całej nieodpłatnej pracy w gospodarstwie domowym. Np. wartość jednej godziny spędzonej na pracach domowych wynosi -5,0 GBP, a -12,6 GBP to wartość godziny spędzonej na opiece nad dorosłymi członkami rodziny. Z kolei najbardziej dotkliwą czynnością jest chorowanie wymagające pozostawania w łóżku (-46 GBP).

Badanie VoT wskazuje również na te aspekty, które mogłyby podnieść jakość życia obywateli. Respondenci wysoko oceniali własne samopoczucie, a tym samym wartość czasu spędzanego na uprawianiu sportu (11,7 GBP), przebywaniu na terenach zielonych (7 GBP) lub udziale w wydarzeniach artystycznych (11 GBP) i wizytach w muzeum (8 GBP). Relatywnie wysoko oceniona została także godzina spędzana z przyjaciółmi i znajomymi (7 GBP).

PIE wskazuje że analiza kosztów i korzyści w przestrzeni publicznej, uwzględniająca wycenę czasu w trakcie różnych aktywności przez różne grupy społeczne, może ułatwić wybór odpowiednich rozwiązań. Zniwelowanie czasu dojazdu do pracy lub szkoły poprzez odpowiednie inwestycje w infrastrukturę może być ocenione nie tylko przez koszty tej inwestycji, ale również przez wartość zaoszczędzonego przez obywateli czasu (np. kolej vs remont drogi). Ponadto, dla osób o niższych dochodach wycena czasu dojazdów do pracy, udziału w wydarzeniach kulturalnych czy opieki nad dziećmi może istotnie różnić się od wyceny dokonywanej przez osoby o wyższych dochodach.

Źródło: PIE